

Sygn. akt III KK 508/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Dagmara Szczepańska-Maciejewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga
w sprawie P. N. i M. N., wobec których warunkowo umorzono postępowanie o czyn
z art. 270 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 30 listopada 2018 r.,

kasacji, wniesionych w stosunku do skazanego P. N. przez Ministra

Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na niekorzyść,

w stosunku do skazanej M. N. przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora

Generalnego - na korzyść,

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 26 kwietnia 2017 r., sygn. akt IV Ka [...]

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w B.

z dnia 19 grudnia 2016 r., sygn. akt IX K [...],

**1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej P. N. i w tym
zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w B.
do ponownego rozpoznania,**

2. uchyla rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 zaskarżonego wyroku w odniesieniu do M. N. i w tej części kosztami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

P. N. i M. N. zostali oskarżeni o to, że w okresie od dnia 31 sierpnia 2012 r. do dnia 5 września 2012 r., działając wspólnie i w porozumieniu, przerobili w celu użycia za autentyczny dokument „Zapytanie o udzielenie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego, w ten sposób, iż po uprzednim usunięciu wcześniej naniesionych danych osoby, na które było dokonane sprawdzenie, M. N. wpisała na nim dane osobowe swojego syna, a następnie P. N. użył go jako autentycznego w Wojskowej Komendzie Uzupełnień w B. wraz z wnioskiem o powołanie do zawodowej służby wojskowej, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 270 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2016 r., sygn. akt IX K [...] Sąd Rejonowy w B. uznał P. N. i M. N. za winnych popełnienia czynu zarzucanego im aktem oskarżenia i za to na podstawie art. 270 § 1 k.k. wymierzył im karę grzywny w wymiarze po 200 stawek dziennych przyjmując wysokość stawki dziennej na kwotę 15 złotych.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2017 r., sygn. akt IV Ka [...], Sąd Okręgowy w B. zmienił wyrok Sądu Rejonowego, w ten sposób, że na podstawie art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 3 k.k. postępowanie karne wobec oskarżonych P. i M. N. warunkowo umorzył na okres próby 2 lat oraz, na podstawie art. 67 § 3 k.k., orzekł wobec obojga oskarżonych nawiązki w kwotach po 2.500 złotych.

Wyrok Sądu Okręgowego w B. został zaskarżony kasacją przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego, w całości na niekorzyść P. N., zaś w części dotyczącej orzeczenia o nawiązce (pkt II wyroku) na korzyść M. N.. W kasacji zarzucono rażące i mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, to jest:

- art. 66 § 1 k.k., polegające na warunkowym umorzeniu postępowania karnego wobec P. N., pomimo braku określonej w tym przepisie przesłanki uprzedniej niekaralności za przestępstwo umyślne, w sytuacji gdy oskarżony został

uprzednio skazany za czyn z art. 158 § 1 k.k. wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 20 września 2016 r., sygn. akt IX K [...], który uprawomocnił się w dniu 23 lutego 2017 r.,

- art. 67 § 3 k.k. polegające na orzeczeniu wobec P. N. i M. N. nawiązki w związku z warunkowym umorzeniem prowadzonego przeciwko nim postępowania karnego, pomimo braku przesłanek do orzeczenia nawiązki na podstawie tego przepisu.

W konkluzji kasacji wniesiono o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie dotyczącym P. N. i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania oraz o uchylenie wobec M. N. punktu II zaskarżonego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie.

Zarzuty podniesione w kasacji jawią się jako zasadne w stopniu oczywistym. Jeśli chodzi o pierwszy z nich, trafnie zauważa skarżący, że P. N. został wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 20 września 2016 r., sygn. akt IX K [...], skazany za czyn z art. 158 § 1 k.k., który to wyrok został następnie zmieniony prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z 23 lutego 2017 r., IV Ka [...] (akta IX K [...], k. 407 i 456). W dacie wydania przez Sąd Okręgowy zaskarżonego wyroku, P. N. był więc osobą karaną za przestępstwo umyślne, co stanowiło w świetle przepisu art. 66 § 1 k.k. przeszkodę do zastosowania środka probacyjnego, jakim jest warunkowe umorzenie postępowania. Zmieniając skazujący wyrok Sądu Rejonowego co do P. N. na wyrok warunkowo umarzający Sąd Okręgowy naruszył zatem przepisy prawa materialnego, a naruszenie to ma charakter rażący i niewątpliwie istotnie wpłynęło na treść zaskarżonego wyroku. Takiej oceny niniejszej sprawy nie zmienia okoliczność, że orzekający o warunkowym umorzeniu Sąd Okręgowy nie miał wiedzy o przeszkodzie karalności co do P. N., gdyż informacji co do jego karalności zasięgnął w dniu 7 listopada 2016 r., kiedy skazanie za czyn z art. 158 § 1 k.k. nie było jeszcze prawomocne. Zgodnie z zaaprobowanym w orzecznictwie poglądem Sądu Najwyższego, wymieniony w art. 66 § 1 k.k. warunek uprzedniej niekaralności sprawcy za przestępstwo ma charakter bezwzględny i nie zależy od stanu wiedzy sądu orzekającego o

warunkowym umorzeniu postępowania (zob. wyrok SN z 1 czerwca 2016 r., V KK 61/16).

Zasadny okazał się także zarzut dotyczący zasądzenia zaskarżonym wyrokiem od obojga skazanych nawiazki w kwotach po 2.500 zł. Zgodnie z regulacją art. 67 § 3 k.k. zasądzenie nawiazki jest możliwe zamiast obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia, czyli w wypadkach gdy są podstawy do orzeczenia tych dwóch środków, w szczególności wykazano w postępowaniu istnienie spowodowanej przestępstwem szkody bądź krzywdy wymagającej naprawienia w całości lub w części. Tymczasem, jak trafnie zauważył skarżący, przypisany P. i M. N. czyn z art. 270 § 1 k.k. nie spowodował żadnej szkody ani krzywdy. W konsekwencji nie ma wątpliwości, że środek ten został orzeczony przez Sąd Okręgowy bezpodstawnie. Jeszcze bardziej razi wadliwa redakcja rozstrzygnięcia o nawiazce zawartego w pkt II zaskarżonego wyroku, w którym nie wskazano na czyją rzecz tę nawiazkę orzeczono. Konkludując, orzeczenie nawiazki nastąpiło z rażącym naruszeniem prawa materialnego, mającego istotny wpływ na zaskarżone rozstrzygnięcie.

Skutkiem uwzględnienia podniesionych w kasacji zarzutów konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej P. N. i w tym zakresie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w B., zaś co się tyczy M. N. – uchylenie rozstrzygnięcia o nawiazce zawartego w pkt II zaskarżonego wyroku i w tej części obciążenie kosztami postępowania kasacyjnego Skarbu Państwa.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.